

Intervju Fra Miljenko Stojić

Vicepostulator kauze mučenika "Fra Leo Petrović i 65 subraće" govori o postupku proglašenja fratara blaženima i svetima, ali i novim iskapanjima posmrtnih ostataka ubijenih hercegovačkih franjevac

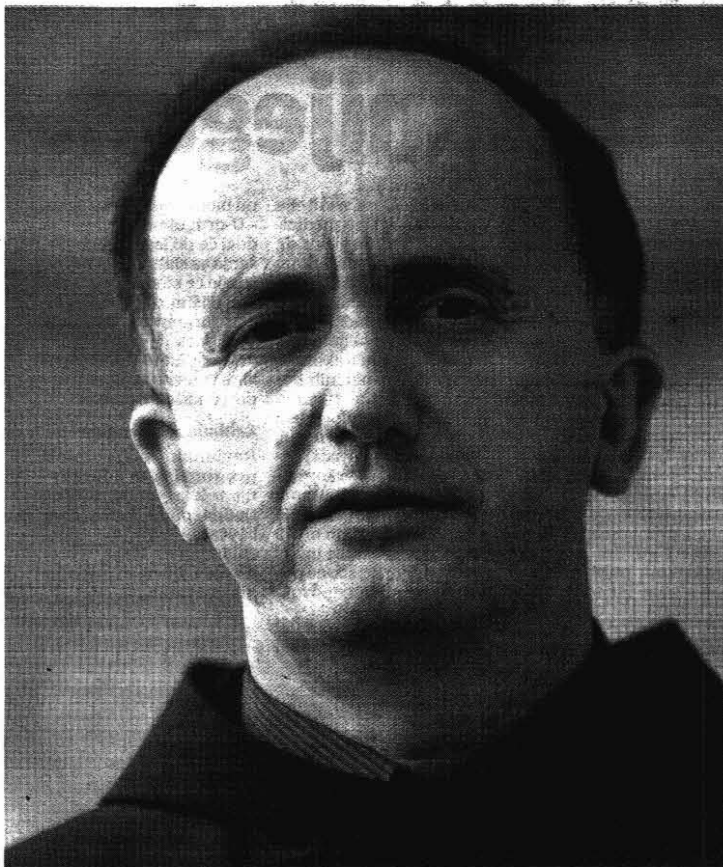
Svjedoci tvrde da postoje dvije masovne grobnice s tijelima fratara u širokom i Ljubuškom

Tomislav Kvesić
bih@vecernji.net

U nedjelju će biti pokopani zemni ostatci fra Maksimilijana Ljube Jurčića, jednog od 66 ubijenih hercegovačkih fratara. Fra Makso je ubijen u siječnju 1945. u Vrgorcu, gdje je bio i pokopan u neobilježenoj masovnoj grobnici. Bit će pokopan u širokobriješkoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije. Obred pokopa započet će u 16 sati, a zemni ostaci fra Makse Jurčića bit će izloženi ispred oltara crkve u 15 sati. Tim povodom razgovaramo s fra Miljenkom Stojićem, vicepostulatorom postupka mučeništva "Fra Leo Petrović i 65 subraće".

Fra Maksimilijan je tek četvrti ubijeni franjevac čije su kosti pronađene u novije vrijeme. Imate li podatke gdje bi se mogle nalaziti još neke grobnice ubijenih franjevaca? Hoće li uskoro biti novih otkapanja?

Tijekom Drugoga svjetskog rata i u poraću komunisti su ubili 66 hercegovačkih franjevaca. Potrebno je naglasiti da su samo dvojica ubijena prije siječnja 1945. Bilo je to 1942. i 1944. Ostala 64 ubijena su od siječnja do srpnja 1945. Hercegovački franjevci nikada nisu prestali tragati za kostima svoje pobijene braće. Čim su se ukazali prvi traci slobode 1971., počeli su skupljati njihove razasute kosti. Iz ratnog skloništa u samostanskom vrtu na širokom Brjegu iskopali su posmrtnu ostatku 12 ubijenih i zapaljenih franjevaca te 6 njih iz Mostarskog Graca. Pokopali su ih u samostanskoj crkvi na širokom Brjegu. Već nakon samog ubojstva teškom mukom u Međugorju je pokopan jedan franjevac, u Čitluku 3, 2 na Kočerinu. U Maclju su 1992. otkopana još 3 hercegovačka franjevca i 2005. pokopani u crkvi Muke Isusove u Đurmancu. Nakon toga, kao što ste spomenuli, pronašli smo još posmrtnu ostatku četiriju franjevaca. Tako sada znamo za posljednja poćivališta njih 31. Hvala Bogu, izgleda da ovo nije kraj. Pronašli smo svjedoke koji nam tvrde da u dvije masovne grobnice, u širokom Brjegu i u Ljubuškom, ima pobijenih fra-

tara. Trenutno činimo sve potrebne predradnje, to lijepo napreduje i zbog toga mislim da ćemo vrlo brzo prići i njihovu otkopavanju i kasnijoj mogućoj identifikaciji pobijenih franjevaca, ovisno o istrošenosti posmrtnih ostataka.

Pokrenuta je kauza mučenika. Što to točno znači, odnosno koji je proces da bi se ubijeni franjevci proglasili blaženima i svetima?

Hercegovački franjevci, a i puk Božji, od samog početka drže da su ubijeni franjevci umrli mučeničkom smrću. Međutim, treba to i dokazati. Nije, naime, dovoljno da je netko ubijen, već treba skupiti dovoljno dokaza da je on te svoje posljednje trenutke kršćanski primio, poput prvih kršćanskih mučenika. Nadam se da ćemo tijekom postupka mučeništva to uspjeli i dokazati, barem za neke

Pozivamo sve koji imaju informacije o ubojstvima fratara da nam se jave

ubijene franjevce. Na Vicepostulatoru je zadatak skupiti dokaze iz svih mogućih izvora za svakog pojedinog od 66 ubijenih. Nakon toga sva skupljena grada, sa svim potrebnim dopisima, ide u ruke mjesnog biskupa. Postupak mučeništva se, naime, u ovoj fazi odvija na biskupijskoj razini. Proučivši prispjelu gradu i uvjerivši se u njezinu ozbiljnost, uz pomoć onih koje odredi skladno propisima crkvenog zakonodavstva, mjesni biskup će svečano pokrenuti kauzu mučeništva. To je tek priprema faza. Tada će svi oni za koje su podneseni dokazi biti proglašeni slugama Božjim. Raznorodna povjerenstva, koja je mjesni bi-

Nezahvalno je govoriti o broju, jer, hvala Bogu, stalno pronalazimo nove svjedoke. Iako vrijeme protječe, još ima onih koji su nešto vidjeli svojim očima, kao i onih koji su nešto čuli od onih koji su vidjeli. To su, dakle, dvije vrste svjedočanstva koja se priznaju kao valjana. Naravno, svaki svjedok ne zna sve. Netko zna samo jednu pojedinost, ali je ona bitna. Zbog toga koristim priliku pozvati sve one koji nešto znaju, da nam se što prije jave, kao i one koji možda znaju za one koji znaju. Svjedočenje svakog svjedoka potpuno je zaštićeno. Za njega znaju samo osobe koje su izravno uključene u tijek postupka mučeništva i koje su prisegnule da ništa od toga neće odavati bilo kome. Do Vicepostulature je najlakše doći preko podataka koji se nalaze u zaglavju njezina portala www.pobjijeni.info. Vjerojatno još ima živih ubojica. Imate li saznanja o nekome od njih?

Nas se ubojice ne bi trebale plašiti. Mi njih ne tražimo, mi tražimo istinu o našoj pobijenoj braći. Zbog toga nam se mogu slobodno javiti i posvjedočiti nam svoju istinu, bez obzira hoće li se ona poklopiti s onom koju bismo mi očekivali. S druge strane, nisu oni toliko ni bitni. Najvažnije je da u srži sagledati ostavštinu komunizma i raščistiti sve njegove natruhe koje su još tako žilave u društvu oko nas. Iako je i Vijeće Europe, da ne spominjem hrvatske biskupe, pozvalo na to, malo se toga čini i u RH i u BiH. Čak nas se pokušava ostaviti u starim zabludama. A na tome se ne može ići naprijed jer ovo je vrijeme demokracije, koju opet sljedbenici raznorodnih totalitarizama shvaćaju na svoj način. Izgradimo, dakle, takvo društvo u kojemu će svi biti slobodni, bez obzira na mišljenje, a ne samo neki. Otkopajmo žrtve svih zločina i dopustimo njihovim obiteljima da ih dostojno pokopaju. To će nas pročistiti kao narod, pokazati nam pravu istinu, ujediniti i pomoći nam da na vrjednostima Domovinskog rata i vjere u Boga gradimo novo hrvatsko društvo. Nadam se da će budući hrvatski predsjednik biti takav, ne bude li nekih izbornih prevara.

Za narod su već sveci

Javite nam ako je bilo čuda ili ozdravljenja

Narod ubijene franjeve već smatra svecima. Kako Crkva na to gleda? Glas ili stav puka Božjega jedna je od odlučujućih stvari u cijelom postupku. Pa zar bi imalo smisla naprezati se nekoga proglasiti blaženim i svetim, a da do njega nitko ne drži na taj način? Ipak, službeno se ne smije poticati takvo raspoloženje. Bilo bi to njihovo proglašenje blaženima i svetima, a nešto takvo samo Crkva može učiniti. Zbog toga prije početka postupka mučeništva mjesni biskup istražuje je li bilo takvog ponašanja. Ako ga je bilo, postupak mučeništva se uopće ne pokreće. Zato mi u ovoj fazi ne govorimo o njima kao mučenicima. Ako je netko po njihovu zagovoru dobio kakvu milost ili doživio čudo, neka nam to što prije javi. Bit će to koristan prilog u tezi njihova mučeništva.

Kauza mučenika

Dug postupak proglašenja blaženim

Postoji li neko vremensko razdoblje u kojem bi se mogao očekivati dovršetak procesa kauze?

Vrlo je teško to reći. Vidljivo je da se radi o dugom vremenskom razdoblju. Međutim, nije to toliko ni bitno. Ne stojimo nekoga proglasiti blaženim i svetim da bismo poslije zaradivali na suvenirima i sličnome, već da bi nas njegov primjer još više potaknuo vjerovati u Boga i biti spremnima čak za to uvjerenje dati i svoj život. Naravno da s procesom postupka nećemo ni odugovlačiti. Nastojat ćemo što bolje osvijetliti život i smrt kandidata za mučeništvo i unatoč obinosti posla što prije ih proglasiti blaženima i svetima. Za to je potrebno mnogo molitve, prvenstveno molitve, ali i mnogo rada. Uspijemo li samo jednoga od 66 ubijenih franjevaca proglasiti blaženim i svetim, onda sav taj trud nije bio uzaludan.

Veliku ulogu imaju svjedočanstva ljudi. Koliko ste do sada uspjeli prikupiti svjedočanstva?